Aanpak Duurzaam Werken in West

Versie 4
Jana Surian en Jantien van Oord
Team Duurzaam West
25 september 2024

Voor Dagelijks Bestuur van 1 oktober 2024
Wij vragen het DB in te stemmen met de voorgestelde aanpak Duurzaam Werken in West en te bespreken hoe het DB zijn rol ziet bij het implementeren van deze werkwijze.
Daarnaast kennis te nemen van de aanbevelingen aan het DB van stadsdeel Zuid

Datum	***Versie***	***Besproken in***	***Wijzigingen in aanpak n.a.v. bespreking***
08/07/2024	*2*	*Staf Duurzaamheid*	*Opmerkingen:* *1. Schetsen van methodiek voor uitlichten duurzaamheid dilemma's* *2. Aandacht voor toepassen van "ongelijk investeren voor gelijke kansen" binnen afwegingen* *3. Benoemen dat DB een onderdeel is van de evaluatie*
25/09/2024	*3*	*Management Team*	*Opmerkingen:* *1. Schetsen van methodiek voor uitlichten dilemma's in verband met ongelijk investeren voor gelijke kansen* *2. Aandacht voor stafstukken uit directies, die ook aan deze richtlijnen moeten voldoen*
01/10/2024		*Dagelijks Bestuur*	*n.t.b.*

1.1 Inleiding

Dit document is de aanpak om Duurzaam werken in stadsdeel West te implementeren. De opzet van deze aanpak stoelt op een behoeftepeiling bij de werkvelden in het stadsdeel en richt zich op het vergroten van het bewustzijn van medewerkers voor duurzaam werken en op het transparant(er) maken van duurzame afwegingen in werkzaamheden en projecten.

1.1.1 Aanleiding

Met de raadsbrief 'Onze stad van morgen' en de bestuursopdracht 'Duurzame toekomst voor stad en organisatie' is het principe van **duurzaam tenzij** als nieuwe gemeentelijke werkwijze geïntroduceerd. Dit houdt in dat we ons werk gaan inrichten op basis van de meest duurzame keuzes, tenzij het niet anders kan. Alle directies en stadsdelen dienen volgens deze nieuwe norm te (gaan) werken, om er met elkaar voor te zorgen dat we in 2030 onze Amsterdamse duurzaamheidsdoelstellingen halen.

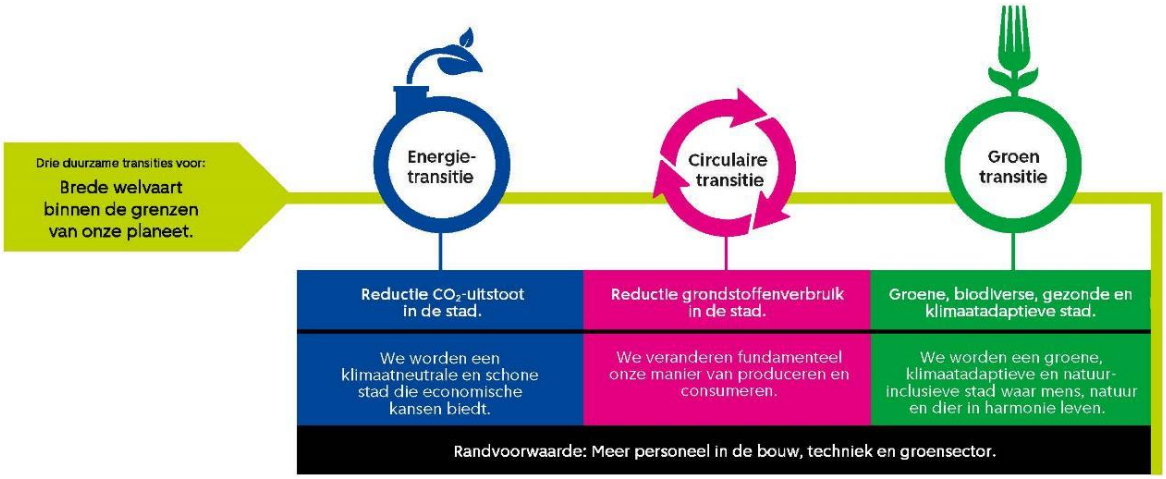

Eind 2023 is in het dagelijks bestuur door Marijke Rombouts van het Transitieteam DTSO (Duurzame Toekomst Stad & Organisatie), de bestuursopdracht nader toegelicht en is het eerste zaadje voor Duurzaam Werken in West gepland. Om te bepalen wat de juiste omstandigheden zijn om dit zaadje te laten kiemen, hebben we in juni verkennende gesprekken gevoerd met de programmamanagers van de verschillende werkvelden. Ook is er in stadsdeel Zuid tussen september en december 2023 ervaring opgedaan met het implementeren van een duurzaamheidsparagraaf in de staven als pilot. Op basis van de verkennende gesprekken en de evaluatie van de pilot in Zuid hebben we voorliggende aanpak opgesteld. Dit voorstel is voorbereid in opdracht van de stadsdeeldirecteur.

Allereerst moet de aanpak Duurzaam Werken in West het voor collega's makkelijk(er) maken om een duurzame afweging in hun werkzaamheden te maken en te kunnen onderbouwen. De aanpak helpt ook om duurzaamheidsdilemma's of waar beleid met elkaar botst zichtbaar en expliciet te maken, en voor te leggen aan bestuurders. De komende jaren zullen we om duurzamer te werken nog veel dilemma's moeten beslechten en zijn we als organisatie vertrouwd dit snel op tafel te leggen. Daarnaast moet Duurzaam Werken in West voldoen aan de vereisten van Duurzaam tenzij. Hiervoor krijgen we ondersteuning van het transitieteam DTSO bij het ontwikkelen en implementeren van de aanpak.

In West starten we op **15 oktober 2024** met duurzaam werken als vast element binnen de werkprocessen van onze bedrijfsvoering in het fysiek, ruimtelijk en sociaal domein en op onze werkplekken. Hierbij gaan we aan de voorkant van het proces de duurzame(re) keuzes afwegen en in besluitvorming eenvoudig verantwoorden. Met de directies en afdelingen waarmee we samenwerken gaan we in gesprek over de raakvlakken tussen hun werkveld en onze nieuwe werkwijze.

We starten een werkwijze die we periodiek zullen toetsen op gewenst resultaat maar waaraan geen einde zit. Continue aanpassen en het verbeteren van de impact van West is de focus.

De beleidskaders voor Duurzaam Werken in West liggen in:

- Bestuursopdracht Duurzame Toekomst Stad en Organisatie
- Raadsbrief 'Onze stad van morgen' (klimaatagenda 2023)
- Amsterdams Coalitieakkoord 2022-2026

1.1.2 Doel

Het doel van de aanpak is het bieden van handvatten, voorbeelden en inspiratie om het maken van duurzame afwegingen in de werkprocessen van West zodat het stadsdeel bijdrage levert aan het behalen van de klimaatdoelen van Amsterdam. Duurzame afwegingen moeten worden gemaakt op het gebied van uitstoot, circulariteit, klimaatbestendige stad en groene en gezonde stad. Ook moet er aandacht in de afwegingen zijn voor het principe "ongelijk investeren voor gelijke kansen".

De aanpak moet opleveren dat

- Het makkelijk(er) wordt voor collega's om een duurzame afweging in hun werkzaamheden te maken en te kunnen onderbouwen.
- Het proces om duurzame afwegingen bespreekbaar te maken inzichtelijk(er) wordt.
    - Wat helpt of wat zit nog in de weg
    - Hoe voorkomen we extra werk in de toekomst
    - Welke aanpassingen zijn nodig in werkwijzen
- Duurzaamheid een integraal onderdeel is van onze werkprocessen in West.

1.1.3 Nulmeting

Vanaf begin juni jl. hebben we verkennende gesprekken gevoerd met de werkvelden in West over hoe duurzaamheid nu voorkomt in hun werkzaamheden en wat ze nodig hebben om duurzame afwegingen te kunnen maken bij het ontwikkelen en besluitvorming van een plan, project of programma of begeleiden van een initiatief. Deze gesprekken hebben we gevoerd met sociale basis, ruimtelijk domein, fysiek domein/openbare ruimte, programma Kolenkitbuurt, programma Westerpark, ambtelijk opdrachtgeverschap, R&D team West, democratisering, veiligheid, vergunningen, economie, gebiedsteams, bestuursondersteuning en facilitair.

Deze gesprekken bieden aangrijpingspunten voor de concept aanpak. Er heerst een positieve houding ten aanzien van het toepassen van duurzame afwegingen. Collega's zijn op de hoogte van de duurzaamheidsambities van de gemeente en belemmeringen door tegenstrijdig beleid. Het geplande gesprek was vaak een trigger om nader over duurzaamheidsaspecten in het eigen werk na te denken. Maar hoe dit concreet kan worden ingezet, was soms nog de vraag. Hiervoor zijn duidelijke en eenvoudige handvaten nodig.

In onderstaande schema is een korte samenvatting opgenomen van de uitkomsten van de gesprekken.

Werkprocessen	●De werkprocessen verschillen per werkveld. Soms zijn ze meer stedelijk ingekaderd, soms in samenwerking met veel externe partijen. ●Plannen voor een bepaalde periode en 'tafels' voor bespreking/afstemming/advies lijken vaak voor te komen in de processen.
Duurzaamheid in overwegingen	●Voor veel collega's is duurzaamheid al deel van de meeste overwegingen, soms ook door stedelijke kaders. ●Nog wat onduidelijkheid wat betreft waar impact kan verminderd worden en hoe opties tegen elkaar kunnen worden gewogen.

Raakvlakken	●Overwegingen over materialen (hergebruik, transport, etc.) zijn bijna overal van toepassing. ●Klimaatadaptatie is voor openbare ruimte altijd een element, maar ook voor het ruimtelijk domein en de integrale adviestafel. ●Waar initiatieven en evenementen aan bod komen, kan er o.a. worden nagedacht over voedselverspilling, afval en transport naar locatie. ●Voor de Kolenkit (en misschien ook de sociale basis) zijn er koppelkansen te vinden met energiekosten reduceren, woningen verbeteren, en kansen op de energietransitie arbeidsmarkt voor jongeren.
Gewenste ondersteuning	●Duidelijke handreiking met verschillende thema's en opties, kaders voor afweging tussen de opties. Inzicht in raakvlakken. ●In het begin meelezen door Team Duurzaam West met stukken/meedenken over alternatieven. Standaard meedoen als Team Duurzaam West in tafels, prestaven, en het opstellen van gebiedsplannen en andere plannen/visies. ●Medewerkers/Bestuurders adviseren over duurzame afweging. Begeleiding gericht op mensen zelfstandig maken. Werken met de energie en processen die er zijn, niet te ambitieus en niet dwingend.
Extra	Positieve meewerkstand, soms weinig keuzevrijheid door kaders.

1.1.4 Evaluatie pilot duurzaamheidsparagrafen in Zuid

In stadsdeel Zuid is tussen september en december 2023 als duurzaam tenzij pilot, een duurzaamheidsparagraaf in de staven geïmplementeerd om te onderzoeken hoe de definitieve paragraaf er inhoudelijk uit komt te zien en hoe stedelijk de paragraaf kan worden geïmplementeerd.

Uit de evaluatie van de pilot blijkt dat voor zowel het invullen van de duurzaamheidsparagraaf als het bespreken op de bestuurlijke tafels een gewenningsperiode nodig was, maar dat al tijdens de pilot bleek dat het invullen van de duurzaamheidsparagraaf tot meer bewustwording leidt en tot het uitwisselen van duurzaamheidskansen in projecten. Ook vormde de paragraaf een stok achter de deur om te onderzoeken hoe duurzaamheid kan worden meegenomen in processen. De paragraaf is echter grotendeels nog niet zo ingevuld dat dit bestuurders direct in staat stelt duurzamere keuzes te maken en leidt ook nog niet tot duurzamere besluitvorming in Zuid. Dit heeft onder andere te maken met de timing. Veel onderwerpen waren al in gang gezet voordat 'duurzaam, tenzij' de nieuwe norm werd. Dat maakt het lastig om in het eindstadium, tijdens de bestuurlijke besluitvorming, het roer om te gooien. Echter zijn er veel duurzame kansen benoemd in de paragraaf. Deze kansen en de ambtelijke en bestuurlijke gesprekken leverden wel inzichten op hoe duurzaamheid de volgende keer wel een integraal onderdeel kan worden. Dit vraagt meer aandacht en het beter benutten van het hulpaanbod voor medewerkers, als ook een blijvende actieve uitnodiging en bevraging van bestuurders en stafleden. Naar aanleiding van de reflecties van de pilot zijn er aanbevelingen voor het MT & DB van Zuid geformuleerd die we in deze aanpak meenemen.

1.2 Voorgestelde aanpak

De invoering van Duurzaam Werken in West is onderdeel van de bedrijfsvoering van het stadsdeel en de voorgestelde aanpak is voorbereid in opdracht van de stadsdeeldirecteur. Op basis van de verkennende gesprekken en de evaluatie van de pilot in Zuid hebben we voorliggende aanpak opgesteld. We starten een nieuwe werkwijze en toetsen deze periodiek om de aanpak incrementeel te

verbeteren op gewenst resultaat. Dat betekent bijvoorbeeld dat we de 'Handreiking voor Duurzaam Werken in West' en de documentatie op intranet voortdurend aanpassen en aanvullen.

In West starten we op 15 oktober 2024 met duurzaam werken als vast element binnen de werkprocessen van onze bedrijfsvoering in het fysiek, ruimtelijk en sociaal domein en in onze werkomgeving. Hierbij gaan we aan de voorkant van het proces de duurzame(re) keuzes afwegen en in besluitvorming eenvoudig verantwoorden. Met de directies en afdelingen waarmee we samenwerken gaan we in gesprek over de raakvlakken tussen hun werkveld en onze nieuwe werkwijze.
Het gaan inrichten van ons werk op basis van de meest duurzame keuzes, vergt dat er, naast het verantwoorden van afwegingen in besluitvorming, ook bij de aanvang van een plan, project, programma, initiatief, voorstel etc. inzicht moet komen in wat deze keuzes inhouden en dat collega's zich bewust moeten zijn van hun handelingsperspectief. Ook "ongelijk investeren voor gelijke kansen" is een complex element, die we in de loop van de tijd moeten leren toepassen in onze afwegingen rondom duurzaamheid.

Wat valt er binnen het bereik van Duurzaam Werken in West?
Duurzaam Werken in West geldt voor alle werkprocessen van het stadsdeel. Hieronder vallen (niet gelimiteerd door)

- Processen binnen het sociaal domein, ruimtelijk domein en fysiek domein/OR
- Juridische wijzigingen van bestemmingsplannen/omgevingsplannen
- Beantwoording van vragen van de stadsdeelcommissie
- Stukken ter kennisname aan bestuurder
- Faciliteren werkplekken

Er is hierop één uitzondering en dat is het werkproces 'Beslissing op bezwaar'. Hierbinnen zijn de duurzaamheidsaspecten nihil.

Het inrichten van duurzaam tenzij binnen de processen van de andere directies/afdelingen valt buiten de reikwijdte van deze aanpak voor stadsdeel West. Uiteraard gaan we in gesprek met de desbetreffende directie over de raakvlakken.

Wat zijn de randvoorwaarden van Duurzaam Werken in West?
Allereerst moet de aanpak Duurzaam Werken in West het voor collega's makkelijk(er) maken om een duurzame afweging in hun werkzaamheden te maken en te kunnen onderbouwen. De aanpak helpt ook om duurzaamheidsdilemma's of waar beleid met elkaar botst zichtbaar en expliciet te maken en voor te leggen aan bestuurders. De komende jaren zullen we om duurzamer te werken nog veel dilemma's moeten beslechten en zijn we als organisatie vertrouwd dit snel op tafel te leggen.
Daarnaast moet Duurzaam Werken in West voldoen aan de vereisten van Duurzaam tenzij. Hiervoor krijgen we ondersteuning van het transitieteam DTSO bij het ontwikkelen en implementeren van de aanpak.

Aanpak Duurzaam Werken in West
De aanpak Duurzaam Werken in West is gericht op 2 pijlers:

1. Duurzame afwegingen transparant maken
    a. Collega's worden zich bewuster van duurzaamheidsaspecten in hun werk en van hun impact op het klimaat
    Vanuit het transitieteam DTSO en Green Office worden trainingen op duurzaamheid georganiseerd. Om de collega's goed te bedienen organiseren we een aantal van hun inspiratiesessies in West. Daarnaast organiseren we bij de gebiedsteams en de sociale

basis specifieke kennissessies wat zij nodig hebben om duurzaam werken met bewonersinitiatieven en partners te kunnen bespreken.

b. Het wordt makkelijk(er) voor collega's om een duurzame afweging in hun werkzaamheden te maken en te kunnen onderbouwen
We ontwikkelen een handreiking voor collega's met een duidelijk overzicht van de duurzaamheidskansen en duurzame(re) alternatieven om klimaatneutraal, circulair of klimaat adaptief te kunnen handelen. De handreiking delen we met alle werkvelden.

2. Het maken van duurzame afwegingen is een vast onderdeel van de werkprocessen en besluitvorming van West
    a. Bij aanvang van een initiatief, plan, project of programma toepassen van de handreiking
    We zijn van mening dat vooraan in het proces, bij aanvang van een initiatief, plan, project, programma of voorstel, een bewuste keuze moet worden gemaakt over de duurzaamheidskansen. Het toepassen van de handreiking maken we onderdeel van de staf-flap en controleren hierop via de stafscreening. Team Duurzaam West leest mee en/of adviseert bij de diverse overleg tafels
    b. Het proces om afwegingen bespreekbaar te maken wordt inzichtelijker
        i. Wat helpt of wat zit nog in de weg
        ii. Niet veel extra werk in toekomst
        iii. Afwegingsproces (her)inrichten
    c. Verantwoorden van de duurzame afweging(en) in besluitvorming
    In het besluitvormingsproces worden de duurzame afweging(en) verantwoord en duurzaamheidsdilemma's aan bestuurders voorgelegd met een simpele paragraaf in de staf-flap. De indieners maken de duurzame afweging(en) in hun initiatief, plan, project, programma voorstel expliciet. Wij controleren hierop via de stafscreening.

Op de volgende pagina's is per pijler verder uitgewerkt wat het voorstel is om de verschillende pijlers uit te werken.

Pijler 1: BEWUSTWORDING, KENNIS EN COMPETENTIES VERGROTEN		
Doel	Collega's in het stadsdeel weten van het bestaan van de handreiking Duurzaam Werken in West (duurzaamheidsaspecten). Zij weten welke duurzame afwegingen (duurzaamheidskansen/-dilemma's) er zijn en wat dat voor hen betekent. Ze kunnen daarmee uitvoering geven aan Duurzaam Werken in West.	
Wat is er nodig?	**Bewustwording en kennis vergroten** Voor collega's moet duidelijk worden: - Wat de duurzaamheidsaspecten en duurzaamheidskansen/dilemma's zijn; - Wanneer en hoe een duurzame afweging moet worden gemaakt; - Waar advies over duurzame afwegingen gevraagd kan worden; - Hoe het proces van bespreken en besluitvorming loopt;	**Vakbekwaamheid/competenties** Collega's weten: - Welke duurzaamheidsaspecten en duurzaamheidskansen/dilemma's in hun werkzaamheden van toepassing zijn; - Wie welke rol heeft in het bespreken van duurzame afweging(en) en besluiten (soms ambtelijk, soms bestuurlijk dilemma)
Wat hebben we al gedaan?	- We hebben de gedachten en behoefte bij verschillende teams t.a.v. duurzaam werken in het stadsdeel onderzocht. - Op 1 juli hebben we een aankondiging gegeven tijdens de weekstart.	
Wat gaan we doen?	We organiseren kennis- en inspiratiesessies voor medewerkers en bestuurders We sturen een informatiemail naar het stadsdeel met algemene informatie over Duurzaam Werken in West We delen actief informatie van duurzaam werken	
Wie is daarbij betrokken?	Team Duurzaam West Projectteam Duurzaam Werken in West	
Benodigde capaciteit	Het voorstel is dit te organiseren vanuit team Duurzaam West in nauwe samenwerking met transitieteam DTSO. Verwachtte tijdsinvestering is 16 uur per week en zal naar verwachting afnemen als collega's zelfstandiger zijn (8 uur per persoon). (Jana en Jantien)	
Planning	Juli-augustus: definitief maken aanpak, organiseren kennis- en inspiratiesessies en ontwikkelen documentatie. September: besluit Duurzaam Werken in West door MT en DB, berichtgeving medewerkers, inspiratiesessies. Oktober: aan de slag. December: eerste iteratie evaluatie werkwijze.	

Pijler 2: CONTROLE OP TOEPASSEN DUURZAME AFWEGING VIA SCREENING		
Doel	Er is naleving van een duurzame afweging bij de aanvang van een initiatief, voorstel, plan, project of programma. De screening ziet hierop toe door te controleren of een duurzame afweging is gemaakt en of deze expliciet op de flappen juist is ingevuld.	
Wat is er nodig?	**Duurzame afweging expliciet maken op de staf-flap** Een simpele Duurzaamheidsparagraaf toevoegen aan de staf-flap. Voor de paragraaf wordt een duidelijke uitleg geschreven, hoe deze paragraaf ingevuld dient te worden. Het voorstel voor invullen is: - Afwegingen duurzaamheid: Is de handreiking Duurzaam Werken in West toegepast? Waarom wel of niet? Is er contact geweest met team Duurzaam West?	**Er komen duidelijke procesafspraken voor de screening** In de screening wordt gekeken of de handreiking Duurzaam Werken in West juist is toegepast en of afweging(en) in staf-flap bij de stukken expliciet is gemaakt. Daarnaast wordt gecheckt of op het plan is geadviseerd door team Duurzaam West of een duurzaamheidsadviseur. Duurzame afweging(en) dienen dan in de Duurzaam werken paragraaf te zijn onderbouwd. Zie het stroomschema hieronder voor een uitwerking van een de screening
Wat hebben we al gedaan?	Behoefte opgehaald	-
Wat gaan we doen?	We onderzoeken de mogelijkheden om de beschrijving van de flappen aan te passen. De flappen zijn stedelijk en moeten stedelijk worden aangepast. Dit bespreken we met de transitieteam DTSO. We geven instructies in West hoe Duurzaam Werken in West toegepast moet worden.	We ontwikkelen een procesontwerp, waarin duidelijk wordt op welke manier wordt gescreend en wat de gevolgen zijn. We nemen contact op met de voorzitters van de pre-staven om te kijken wie de geschikte screener is voor het screenen van de toepassing van de handreiking en explicit maken van duurzame afweging(en) op de flappen. We trainen screeners op check van duurzame afweging(en). We informeren collega's van Stadsdeel West én directies die in de staven aanleveren over deze veranderingen in de flappen en de manier van screenen, middels een mail vanuit de stadsdeeldirecteur. We nemen contact op met de teamleiders om hen te informeren. We stemmen af met de bestuurders en bestuursadviseurs om hen te informeren en te vragen actieve rol hierin te spelen op stellen van procesvragen voorafgaande aanlevering en tijdens de staven. We plannen evaluatiegesprekken met de bestuurders en bestuursadviseurs in (dec) om te bespreken hoe de nieuwe werkwijze verloopt.
Wie is daarbij betrokken?	Bestuursondersteuning stadsdeel West; Teammanagers; Stadsdeel directeur.	Bestuursondersteuning; Teammanagers.
Benodigde capaciteit	Verwachtte tijdsinvestering 4 uur per week (Jana en Jantien).	

Planning	September: besluit Duurzaam Werken in West door MT en DB, berichtgeving medewerkers, inspiratiesessies. Oktober: aan de slag, duurzaamheidsparagraaf verplicht onderdeel van de staven. December: eerste iteratie evaluatie werkwijze.	Augustus: afstemmen met voorzitters screening/pre-staven over rollen/verantwoordelijkheden en training screeners op check toepassing handreiking en Duurzaam werken paragraaf. September: afstemmen en delen werkafspraken en proces met collega's

Beslisboom voor stafscreening Duurzaam Werken in West

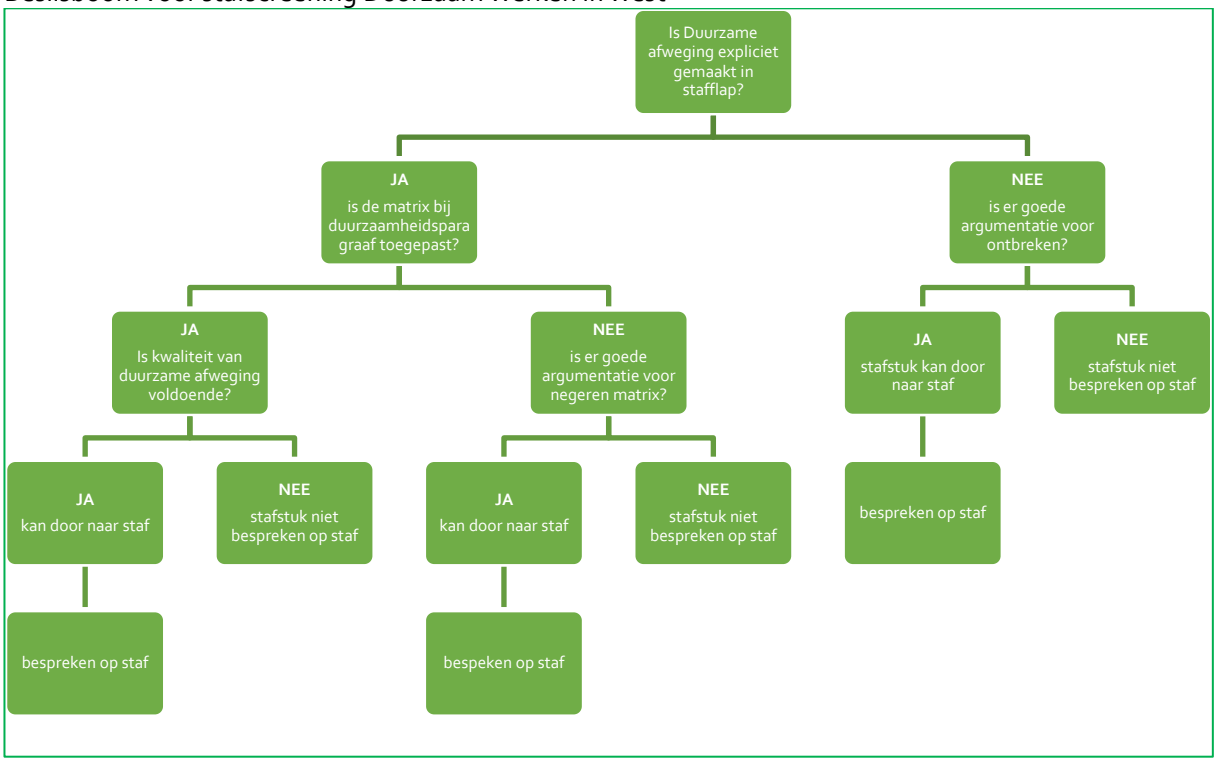

1.2.1 Kennis over onze duurzame keuzes

Stap één is het medewerker bewust(er) laten zijn van hun keuzes en de impact ervan. Transparant maken hoe duurzame keuzes kunnen worden gemaakt is hierbij heel belangrijk.

Om dit te versimpelen ontwikkelen we een handreiking Duurzaam Werken in West.
We organiseren met de teams in alle werkvelden een kennissessie ten aanzien van de raakvlakken tussen duurzaamheid en eigen opgaven en werkzaamheden.
Voor meer bewustwording kunnen medewerkers of teams deelnemen aan een inspiratiesessie vanuit de Green Office waarin in workshop vorm de klimaatopgave interactief wordt toegelicht en besproken.

1.2.2 We gaan het gewoon doen!

Op 15 oktober is de kick-off van de nieuwe werkwijze. Vanaf deze datum is het de bedoeling dat alle ambtenaren in West duurzaamheidskansen vooraan in hun werkproces meenemen en verantwoorden welke duurzame afwegingen er zijn geweest op het moment van besluitvorming.

Het toepassen van de handreiking Duurzaam Werken in West zal handvaten geven voor de duurzame afwegingen. Daarnaast zal team Duurzaam West beschikbaar zijn om te meekijken met stukken, deel te nemen aan overlegtafels, en advies te geven waar nodig. Advies kan ook worden opgehaald bij experts van de directie Ruimte en Duurzaamheid.
De verantwoording van duurzaamheidsafwegingen vraagt voor het aanpassen van de staf-voordracht om een duurzaamheidsparagraaf toe te voegen. Bestuurders worden ondersteund in het meenemen van de paragraaf bij het maken van bestuurlijke keuzes waar duurzaamheid een rol in speelt. Deel van de ondersteuning is het inbedden van duurzame afweging in het proces van de stafscreening in samenwerking met bestuursondersteuning en de voorzitters van staven (ook relevant netwerk zal natuurlijk worden betrokken). Tijdens de implementatie zullen er dilemma's voorkomen, die met maatwerk en afwegingen (ook politiek) zullen worden opgelost. Deze nemen we mee als leermomenten en als deel van de evaluatie

1.2.3 Periodieke evaluatie

We starten een werkwijze die we periodiek zullen toetsen op gewenst resultaat maar waaraan geen einde zit. Continue aanpassen en het verbeteren van de milieu impact van West is de focus.

We evalueren verschillende aspecten van de implementatie:

- Leidt het hulpaanbod voor duurzaam werken tot duurzamer opstellen/voorbereiden van voorstellen die naar de bestuurders gaan?
- Werkt deze vorm van de paragraaf voor de indieners, is dit goed mogelijk voor hen in te vullen?
- Leidt deze vorm van de paragraaf tot meer inzicht voor duurzamere kansen/alternatieven voor DB'ers?
- Leidt deze vorm van de paragraaf tot andere afwegingen/keuzes vanuit DB'ers?
- Leidt het invoeren van duurzaam werken tot meer bewustzijn van duurzaamheid onder collega's in het stadsdeel?

Om deze vragen te beantwoorden monitoren wij hoe goed het hulpaanbod wordt benut, hoe goed de paragraaf wordt ingevuld, hoe de paragraaf wordt besproken en wat de gevolgen hiervan zijn. De ervaring van de bestuurders en van de indieners van staf stukken worden meegenomen in de monitoring door middel van gesprekken met indieners en bestuurders, verspreiden van een enquête en steekproeven hoe de paragrafen worden ingevuld.

De eerste evaluatie vindt plaats in december 2024. Op basis van de uitkomsten hiervan vindt er een verbeterslag plaats op de werkwijze en de bijbehorende 'levende' documentatie. We plannen elk jaar een verbeterslag in

1.3 Proces

De invoer van Duurzaam Werken in West is onderdeel van de bedrijfsvoering van het stadsdeel en de stadsdeel directeur is de opdrachtgever voor Duurzaam Werken in West. Het stedelijk transitieteam Duurzame Toekomst Stad en Organisatie denkt mee over de ontwikkeling van de aanpak en ondersteunt de implementatie. De implementatie van Duurzaam Werken in West op basis van voorgestelde aanpak zal worden begeleid door het projectteam duurzaam werken. Het proces zal de volgende stappen volgen:

1. Bespreken concept aanpak in de staf Duurzaamheid
2. Goedkeuring van aanpak door het MT West medio september 2024 en het DB begin oktober

3. Communicatie en voorbereiding van alle betrokken collega's in juli, augustus en september 2024. Ook bestuurders worden hierin meegenomen.
4. Start in oktober.
5. Evaluatie in december.

1.3.1 Organisatie

De organisatie wordt opgezet om de aansturing van Duurzaam Werken in West zo soepel mogelijk te laten verlopen. In samenwerking met transitieteam DTSO werken we rollen en verantwoordelijkheden voor Duurzaam Werken in West uit. Het dagelijks bestuur en de stadsdeelcommissie worden op de hoogte gehouden.

Opdrachtgever: Jamila Tahiri (stadsdeeldirecteur)

Stuurgroep:
- Doel: advies en sturing
- Leden:
    - Martijn Schravendeel (MT)
    - Ron Steur (programmamanager duurzaamheid)
    - Sylvia van den Bremen (duurzaamheidscoördinator SDW R&D/team Duurzaam West)

Projectgroep:
- Doel: dag tot dag activiteiten voor de implementatie van de bovengenoemde aanpak.
- Leden:
    - Jana Surian en Jantien van Oord (team Duurzaam West)
    - Anne Vernooij (bestuursadviseur)
    - Stephan van Oort/ Kim Nanne (Communicatie)
    - Marijke Rombouts (transitieteam DTSO)

Klankbordgroep
- Doel: advies en feedback geven over de aanpak, bekendheid en input vanuit de verschillende teams
- Leden vanuit vergunningen-toezicht-handhaving, openbare ruimte, sociale basis, buurtteams, gebiedsteams, democratisering, economie en strategisch advies

1.3.2 Communicatie

In samenwerking met team Communicatie werken we een communicatie aanpak voor Duurzaam Werken in West uit. Hiervoor kunnen we ook gebruik maken van de communicatiemiddelen ontwikkeld door Stadsdeel Zuid. Op een eigen TamTam-pagina delen we de informatie (materiaal, rolverdeling, Q&A, voorbeelden, handreikingen, contacten van adviseurs van R&D) en linken we naar de informatie over de duurzaamheidsdoelen op intranet Amsterdam. Maandelijks houden we onze collega's op de hoogte in de weekstart van West.

We zetten de volgende communicatiemiddelen in:
- Instructies per e-mail:
    - E-mail van stadsdeeldirecteur aan medewerkers
    - E-mail bestuursondersteuning aan voorzitters staven (en netwerk)
    - Bijlagen: link naar intranet

- Presentaties/ informatiebijeenkomsten
    - Aankondigingen, status en presentatie in de weekstart
    - Presentatie in MT
    - Presentatie voor eenieder/kick-off West
    - Presentatie in de team-overleggen
- Inspiratiesessies (Hulpaanbod Green Office)
- Handleidingen
    - Q&A medewerkers
    - Handreiking
- Intranetpagina
    - Algemeen artikel startpagina
    - Eigen pagina
    - Met link naar de veel gestelde vragen en mogelijkheden om vragen te stellen
    - Bijlagen: paragraaf leeg, paragraaf ingevuld, Q&A/handleiding

1.3.3 Planning

Processtappen
- Start projectteam Duurzaam Werken in West
- Projectleiders Duurzaamheid gaan meedraaien bij overlegtafels om inzicht te krijgen in de stukken die daar op tafel komen (advisering duurzaamheidskansen)
- Samen met bestuursondersteuning wordt gekeken naar de mogelijkheden voor het aanpassen van de screening en de controle daarop.

Mei-juni
- Verkennende gesprekken met werkvelden
- Communicatie aanpak

Juli
- Bespreken concept aanpak in staf DZH
- Gesprekken bestuurders
- Opzetten projectteam

Augustus-september
- Kennis- en inspiratiesessies
- Ontwikkelen documentatie (i.s.m. transitieteam DTSO)
- Berichtgeving medewerkers

Oktober
- Besluit Duurzaam Werken in West door DB (voorafgaand MT-bespreking en ter info staven)
- **15 oktober Aan de slag** met Duurzaam Werken in West
- Inspiratiesessies

November
- Duurzaam Werken in West
- Inspiratiesessies

December
- Duurzaam Werken in West
- Evaluatie

2025 e.v.
- Werken met verbeterde aanpak
- Continue verbeteren

BIJLAGE 1 Processchema Duurzaam Werken in West

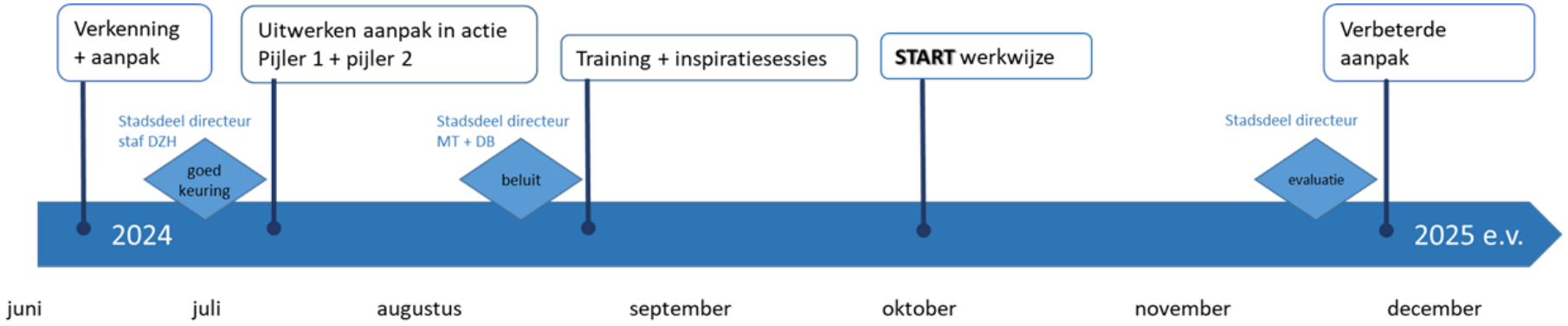

Acties

- Definitief maken aanpak
- Projectteam opzetten
- Gesprekken bestuurders
- Ontwikkelen documentatie (i.s.m. transitieteam DTSO)

Communicatie aanpak

- Ontwikkelen berichtgeving en TamTam-pagina
- Q&A medewerkers
- Ontwikkelen presentaties voor informatiebijeenkomsten (weekstart, kick-off)

Acties

Pijler 1 duurzame keuze en afweging transparant maken

- Trainingen
- Handreiking duurzame keuzes

Pijler 2 duurzame afweging in werkprocessen

- Bespreken en verantwoorden afweging in staf
- Duurzaamheidsparagraaf

Bespreken Duurzaam werken in West in MT 18/9

Kennis- en inspiratiesessies

Acties

Besluit Duurzaam werken in West door DB 1/10

Berichtgeving medewerkers

Rolverdeling Duurzaam Werken in West

Sessie met (pre)staf voorzitters, bestuursadviseurs en bestuursondersteuning

Aan de slag met Duurzaam werken in West - kick-off 15/10

Presentatie kick-off

Kennis- en inspiratiesessies

Acties

Duurzaam werken in West

Evaluatie van werkwijze

2025 e.v.

- Werken met verbeterde aanpak
- Continue verbeteren

BIJLAGE 2 Belangrijke rollen in aanpak Duurzaam Werken in West

Stadsdeel directeur
- Opdrachtgever Duurzaam Werken in West
- Ambassadeur
- Aandacht geven aan verduurzamen
- Stimuleren gedragsverandering

MT
- Opdrachtgever en ambassadeurs werkwijze
- Aandacht geven aan verduurzamen
- Bespreken duurzaamheidsparagraaf in teams
- Bespreken duurzame alternatieven of het (gedeeltelijk) stoppen van activiteiten

DB
- Ambassadeurs
- Tijdens staven bespreken duurzaamheidsparagraaf
- Afwegen van duurzame alternatieven

Voorzitters
- Kwaliteitscheck of duurzaamheidsparagraaf op alle onderdelen is ingevuld
- Agenderen en bespreken duurzaamheidsparagraaf in staven

Bestuursadviseurs
- Kwaliteitscheck of duurzaamheidsparagraaf op alle onderdelen is ingevuld
- Adviseren bij bestuurlijke dilemma's en annoteren van bestuurders op 'duurzaam tenzij'

Teamleiders/ programmamanagers
- Bespreken duurzaamheidsparagraaf in teams
- Bespreken duurzame alternatieven of het (gedeeltelijk) stoppen van activiteiten

Medewerkers
- Bijwonen bijeenkomsten en deelnemen trainingen
- Toepassen Handreiking en invullen duurzaamheidsparagraaf
- Invullen enquête werkwijze
- Aangeven kennisbehoefte